Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Vtrivsqve Frisiorvm Regionis Noviss. Descriptio

[Antwerpen], 1568

urn:nbn:de:gbv:45:1-640100

Visual Library

Landesbibliothek Oldenburg

FRISIA.

FRISIOS antiquissimam gentem circa Rheni ostia ad Oceanum olim habitasse, vbi hodie etiamnum sedem retinent, ex antiquorum monumentis liquidò constat. Ptolemæus namque eos supra Busactores inter Vidrum & Amasium flumina describit. Tacitus, qui eos clarum nomen inter Germanos habere, & ad Oceanum Rheno prætexi ait, in Maiores & Minores distinguit, ex modo virium. immensos lacus, à Romanis classibus nauigatos, eos ambire dicit. Idem Transrhenanos quosdam Frisios nominat: quos Romanorum magis auaritiæ quàm obsequij impatientes fuisse addit. Hos Transrhenanos à Clodio Albino Imperatore fusos, tradit in huius vita Iulius Capitolinus. Frisiorum insulas, in ipso Rheno, habet Plinius; & Frisiabones populos inter Helium & Fleuum Rheni ostia.

Manifestum est itaque, Frisios Amisium fluuium antiquitus non transiliisse. Hodie verò eorum nomen latiùs Orientem versus extenditur, ad Visurgim amnem ferè. atqui hos apud veteres Geographos sub Chaucorum nomine designari, extra controuersiam est. Sed & vlterius, in ipsa Dania, in Dietmarsiæ regiunculæ finibus, sunt quos vulgò **Strandt-Vriesen**, quasi littorales Frisios dicas, indigetant. hi Sigulones fortè Ptolemæi erunt. Frisiam Eydorensem ab amne vicino, item Frisiam Minorem, nominant hanc Saxo Grammaticus, & Albertus Crantzius, qui eam Frisiorum sobolé facit. Cornelius Kempius in suo de Frisia opere totam Frisiam in septem Zelandias (quas dicas maritimas terras) diuidit. Primam vocat quæ est ab Occidente Fleui fluminis, & **Water-landt** hodie dicitur: Secundam Westergoe, quasi dicas Occidentalis terra: Tertiam Oestergoe, id est Orientalis. Hasque tres sub vno nomine Frisiæ Occidentalis comprehendi ait. Quarta est versus Isalam fluuium, in qua Dauentria, Swolla, Hasseletum, Stenouica, & Vollenhoua vrbes. Quinta territorium Groningense continet. Sexta Frisiam quam vocant Orientalem. Septima est à Wesera fluuio, trans Albim, vsque ad Eydoram fluuiolum. Aliàs autem diuiditur hæc regio Frisiorum in tres: in Orientalem nempe, Occidentalem, & Intermediam, quam Groningensem appellant.

Frisiorum oppida tria ponit Ptolemæus, Manarmanis, Phleum, & Siatutanda: apud Tacitum Fleuum castellum (idem fortè cum dicto Phleum) est: & Cruptoricis stipendiarij villa. item Badhennæ lucus: in quo nongentos Romanorum confectos, & aliam quadringentorum manum, postquam proditio metuebatur, mutuis ictibus procubuisse queritur. Idem Herculis columnas apud eosdem superesse testatur. Gentis magnanimitas, & de se virtutis fiducia, ex Verritij & Malorigis eorum Principum historia clara est. hi enim (Tacitum audi) profecti Romam, dum aliis curis intentum « Neronem opperiuntur, inter ea quæ Barbaris ostentantur, intrauêre Pompeij Theatrum, quo magni- « tudinem viserent. Illic per otium (neque enim ludicris ignari oblectabantur) dum consessum cauæ, « discrimina ordinum, quis eques, vbi Senatus percunctantur, aduertêre quosdam cultu externo in se- « dibus Senatorum: & quinam forent rogitantes, postquam audiuerant, earum gentium legatis id ho- « noris datum, quæ virtute & amicitia Romana præcellerent, NVLLOS MORTALIVM ARMIS « AVT FIDE ANTE GERMANOS ESSE, exclamant: digrediuntur que & inter patres consi- « dunt. quod comiter à visentibus exceptum, quasi impetus antiqui, & bona æmulatio. Nero ciuitate « Romana ambos donauit. «

Plinius apud Frisios herbam Britannicam (sic vocatam) nasci scribit, folia habentem oblonga nigra, radicem nigram. succus eius exprimitur & ex radice. Florem vibones vocant: qui collectus priùs quàm tonitrua audiantur, & deuoratus, securos in totum reddit. hæc herba non neruis modò, & oris malis salutaris, sed contra anginas quoque & serpentes. an hæc herba hodie etiamnum cognita sit, & quo nomine, ex rei herbariæ peritioribus doceri cupio.

An huius loci indigenæ sint hi populi, an fortasse à Phrygibus Asiaticis originem & nomen, vt plurimi volunt, traxerint, aut ab alijs, (Phrygos enim Strabo etiam in Illyrico, circa Ceraunios montes, nouit,) doctioribus discutiendum relinquo. Aniles horum annales autem non possum non ridere, qui hos è Fresia, Indica regione, in hanc terram venisse tradunt. Apud mediæ ætatis scriptores, Gallicos in primis, Frisones video appellari, à *Frisons* nimirum vocabulo, quo Gallicum vulgus eos appellare consueuit. Nomen anti quum hactenus retinent. **Friesen** enim vernacula lingua & à se, & ab omnibus Germanis vocantur.

Ad Christianam religionem conuersi fuêre à D. Bonifacio Archiepiscopo Moguntinensi, sub Zacharia Pontifice Romano. Exstat historia de Rabodo Frisiorum Duce, qui cùm aqua lustrali in Christianorum cœtum inaugurandus esset, rogabat quò locorum aui & proaui eius concessissent: & cùm intelligeret eos omnes cum cacodæmonibus in malam rem abijsse, pedem retraxit, dicens se velle cum maioribus suis esse. An ab hoc Rabodo nomen vernaculum **Kabouder** deriuatum? quo vulgò hominem nequam & perditum notamus. De Frisijs in vniuersum scripsit peculiarem librum Suffridus Petrus Frisius.

2426/42
LMO.26.676
Landesbibliothek Oldenburg